

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 134/2019 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om ett hållbart laxfiske i Östersjöns huvudbassäng

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 134/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Janne Heikkinen/saml m.fl.:

Vad avser regeringen göra för att laxfisket i Östersjöns huvudbassäng ska följa en hållbar nivå som fastställts av oberoende forskare, och

ämnar regeringen fråse skrivningen i sitt regeringsprogram om att förhandlingarna om fiskekvoter i EU ska grunda sig på vetenskapliga data?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringen har för avsikt att fortsätta de konsekventa insatserna för att lösningarna för total tillåten fångstmängd (TAC, total allowable catches) och medlemsländernas fiskekvoter för hela Östersjön ska vara förenliga med unionens gemensamma fiskeripolitik. Det innebär i praktiken att lösningarna ska vara förenliga med principen om maximalt hållbart uttag och den fleråriga planen för fiskbestånd och att de ska bygga på bästa tillgängliga vetenskapliga utlåtanden. Finland har förbundit sig att iaktta dessa principer med avseende på både laxbeståndet i huvudbassängen och alla andra fiskbestånd.

Som neutralt ordförandeland i EU arbetar Finland i år i samråd med de övriga medlemsstaterna och kommissionen för att ta fram en hållbar och ansvarsfull lösning som följer de ovan nämnda principerna och förordningen om total tillåten fångstmängd och fiskekvoter i Östersjön.

Beträffande vetenskapliga data om laxen i Bottniska viken och Östersjöns huvudbassäng kan man konstatera att det i ICES rekommendation ingår en uppskattning av önskade, orapporterade och felrapporterade fångster 2018. Önskade fångster består av fisk som skadats av sälar (8 900 laxar) och fisk som inte uppfyller minimimåttet (3 700 laxar), av vilka de förstnämnda ska dras av från TAC och det sistnämnda ska läggas till TAC. I rekommendationen ingår också en uppskattning av orapporterad (5 %) och felrapporterad (32 %) fångst, totalt 43 600 laxar. Även Rysslands andel (1,9 % av 59 800 laxar) ska tas i betraktande. Beroende på räkn sättet blir fångstmängderna enligt rekommendationen 58 664–116 000 laxar.

Det viktiga vid fastställande av den totala tillåtna fångstmängden är att försöka uppskatta nivån för de ovan nämnda faktorerna nästa år. Den faktor som utifrån siffrorna ovan mest talar för en

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 134/2019 rd

sänkning av den totala tillåtna fångstmängden är de uppskattningsvis stora orapporterade och i synnerhet felrapporterade fångsterna 2018.

Regeringen och riksdagen har i sina ställningstaganden primärt utgått från att det ska införas effektiva åtgärder för att få slut på det olagliga laxfisket i Östersjön. Finland har sedan 2017 uppmärksammat Europeiska kommissionen, Europeiska fiskerikontrollbyrån och de övriga EU-medlemsstaterna på den omfattande problematiken kring felrapportering av laxfisket och krävt att frågan ska lösas omedelbart. Kommissionen och kontrollorganet för fiske svarade på detta genom att i september 2018 uppta övervakning av laxfisket bland sina prioriteter i Östersjön.

Finland tog upp frågan på nytt i rådet för jordbruk och fiske i oktober 2018 samt under beredningen av rådet. Slutresultatet var att samtliga medlemsstater runt Östersjön och kommissionen förband sig absolut till att komma till rätta med olagligt laxfiske och felrapportering från och med början av 2019.

Finland lyckades också i sin målsättning att införa ett tillägg i förordningen om fiskekvoterna i Östersjön 2019 om att förbjuda kommersiellt fiske av havsöring på öppet vatten. Tillägget förhindrar felrapportering av lax som öring och gör övervakningen ute på fältet enklare. Tack vare Finlands aktivitet fastställdes också fiskekvoterna för lax på en längre nivå än vad kommissionen hade föreslagit.

Det är ytterst viktigt för de ovan nämnda bestämmelserna att efterlevnaden av dem övervakas med alla medel. Med andra ord ska laxfisket övervakas effektivt även till havs i samband med kontrollerna. Under laxfiskesäsongen i Östersjön 2019 har Finland ökat närvaron av kontrollörer i Östersjöns huvudbassäng, i likhet med de övriga medlemsstaterna samt Europeiska fiskerikontrollbyråns och kommissionens kontrollörer. Dessutom finansierade Finland med nationella medel bevakningsfartyget Tursas deltagande i fiskeövervakningen i Östersjöns centralbassäng 9–20 mars 2019.

Experter på fiskeriövervakning på JSM och NTM-centralen i Egentliga Finland har i år följt noggrannare med aktiviteten och fångsterna på fiskefartygen i Östersjöns södra del. Övervakningen har riktats speciellt på sådana fartyg som tidigare troligen har felrapporterat lax som öring. Enligt uppgifter från övervakningen verkar aktiviteten och fångsterna på dessa fartyg ha minskat betydligt i år. Den minskade aktiviteten beror delvis på de svåra väderförhållandena, men aktiviteten och fångsterna i målgruppen överlag har ändå minskat så betydligt att det inte går att förklara med endast väderförhållandena.

Observationerna vid kontrollerna till havs har gett liknande resultat. Vid kontrollerna i södra Östersjön uppdagades ännu i fjol felrapportering av lax. Under Tursas kontrollresa 2019 sågs däremot ingen sådan aktivitet på fartyg i målgruppen. Inte heller under Europeiska fiskerikontrollbyråns kontroller till havs i februari 2019 observerades någon aktivitet på dessa fiskefartyg.

Alla uppgifter om fångster och aktivitet samt observationerna från kontrollerna till havs tyder på att aktiviteten och fångsterna på fartyg som tidigare felrapporterat fångster har minskat betydligt. Det verkar att den strängare kontrollen och det nya förbudet mot havsfiske av öring verkligen har

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 134/2019 rd

avsedd effekt. Detta torde ha en positiv effekt på laxbestånden i Östersjön överlag och även på den lax som stiger i bland annat Torne älv och Simo älv.

Kommissionens förslag till total tillåten fångstmängd i Östersjön 2020 och fiskekvot för lax i Östersjöns huvudbassäng är 86 575 laxar. Detta avviker betydligt från kommissionens förslag tidigare år med totala tillåtna fångstmängder på 104 000–106 000 laxar, som rådet varje år har fastställt på en lägre nivå. Kommissionen upprepar i sitt förslag också förbudet mot havsfiske av havsöring från 2019.

Helsingfors 11.10.2019

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä